

СВІТОВА МОДЕЛЬ ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ ТА ПРИНЦИПИ ЙОГО ОРГАНІЗАЦІЇ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ З ТОЧКИ ЗОРУ ДИЗАЙНУ

Сандік О. П., аспірант кафедри «Дизайн»

*Харківська державна академія дизайну та мистецтв;
викладач кафедри «Дизайн»*

*Херсонський національний технічний університет.
тел .0505057111*

Анотація. В статті розглядається світова модель зеленого туризму та його використання в умовах сучасної України; а також принципи організації середовища зеленого туризму з точки зору дизайну.

Ключевые слова: зеленый туризм, дизайн.

Постановка проблеми. Туристична індустрія в усьому світі зараз переживає період активного розвитку. При цьому паралельно з традиційними формами відпочинку отримують розвиток нові, у тому числі «зелені» подорожі, які пропонують формулу «пейзаж–традиції–дозвілля».

У розвинених країнах Європи заняття зеленим туризмом заохочується на державному рівні. Тому не випадково, частка екоподорожей в цих країнах складає близько 20% від усіх туристичних послуг, а темпи щорічного приросту досягають 30 відсотків. Разом із тим кожна країна прагне створити власну національну модель розвитку зеленого туризму (2). В Україні існують усі передумови для розвитку зеленого туризму, як ніяка інша країна світу, вона багата різноманітними пам'ятками природи, історії та культури, національними традиціями, можливостями отримання екологічно чистих продуктів, відпочинку в умовах гарної природи та ін.

Запорукою успішного розвитку цього виду туризму в Україні є своєчасна розробка та надійне організаційне, правове, фінансове та інші забезпечення реалізації стратегії розвитку галузі, в основу якої закладено вивчення соціально-економічних процесів окремих підсистем - соціальної, організаційної, економічної, екологічної та естетичної.

Вивчення естетичного аспекту зеленого туризму, організація його середовища та процесів – є завданням дизайну. Першочергова увага до максимуму узгодженості відношень між людиною та природою, її предметним оточенням, в якому здійснюється відпочинок.

Аналіз публікацій. Сьогодні в Україні та за кордоном виділяють такі напрями дослідження туризму, як соціальний, історичний, економічний, правовий, міжнародний та ін. Різноманітність досліджень питань туристичної галузі підтверджує складність, актуальність та неоднозначність цієї теми.

Однак слід зазначити, що ціла низка аспектів розвитку туризму в Україні ще не має всеобщого відображення в науковій літературі. Перш за все це стосується зеленого туризму. Поняття «зелений туризм» – це нова в науці тема.

Вагомим внеском у розробку питань економіки, організації та управління рекреаційно-туристичним комплексом є роботи вчених одеської наукової школи, зокрема О. Г. Топчієва, С. К. Харічкова, О. С. Шаптали та ін. Відомі українські вчені М. К. Орлатий, П. Т. Саблук, але ці автори приділяли увагу сільському зеленому туризму як чиннику соціально-економічного розвитку сільських населених пунктів.

Окремі питання, щодо організації житлового середовища сілищ рекреаційного приз-

начення розглянуті В. А. Кодіним та О. А. Мірошниченко, а саме їх функціонально-планувальну організацію. Але недостатньо дослідженими залишаються питання організації системи культурно-побутового обслуговування, житлового середовища зеленого туризму з урахуванням не тільки постійного, але і тимчасового населення.

Виклад основного матеріалу. Інтерес до зеленого туризму високий у всіх країнах світу. Головна мета зеленого туризму – це новий туристичний продукт, який би виходив за рамки традиційного уявлення про туристичну пропозицію і неодмінно враховував би природну, історико-культурну специфіку країни. Розвиток цього цікавого напряму туризму прогресує зараз з кожним роком. Але цей вид відпочинку може розвиватися не скрізь, а лише в регіонах, не охоплених діяльністю, що забруднює середовище.

Рекреація як галузь економіки дає річний дохід США більше 60 млрд. доларів, Італії і Іспанії – по 25 млрд., Україні – лише 1,5 млрд. доларів при середньорічній рентабельності від 5 до 20%, а сезонною до 80%. Розвиток ринку рекреаційних послуг сприяє створенню робочих місць, стимулюванню розвитку суміжних галузей господарства, притоку іноземної валюти і зростанню життєвого рівня місцевого населення. При цьому створення одного робочого місця в цій сфері в десятки разів дешевше, ніж в промисловості.

Саме тому у багатьох розвинутих західноєвропейських країнах, таких як: Франція, Великобританія, Нідерланди, Греція, Ірландія, Німеччина, Іспанія, Польща тощо, заняття зеленим туризмом заохочується на національному рівні, доступ до діяльності в цій сфері максимально спрощений, а суб'єкти, які надають послуги в цій галузі, отримують всілякі преференції, у тому числі і податкові (1).

Зелений туризм в Україні пройшов два етапи свого розвитку, а зараз знаходиться уже на третьому – етапі становлення правових форм зеленого туризму. З'явилося поняття «сільський зелений туризм (1996 р) із заснуванням Спілки сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні – громадської неприбуткової організації. Повільно формується правова та економічна основа для організації відпочинку у селі. Центральні та місцеві органи виконавчої влади за участі громадських об'єднань проводять роботу з активізації розвитку зеленого туризму, відпрацювання механізму державної підтримки з урахуванням досвіду інших країн, створення відповідної правової бази тощо. На сьогодні основними регіонами зеленого туризму в Україні є Крим та Карпати. Збільшується кількість "зелених" садіб на Півдні у Херсонській, Миколаївській та Одеській областях (9).

При створенні інфраструктури зеленого туризму необхідно враховувати культурні особливості регіону та спадщину. Туризм, заснований на використанні об'єктів архітектурної спадщини, достатньо складний з точки зору дизайну – необхідно забезпечити нічліг для масового потоку туристів, розповсюдження інформації для відвідувачів, безпеку, харчування, дотримання санітарно-гігієнічних умов і при цьому зберегти колорит стародавніх споруд. Тому роботи по збереженню і реставрації культурної спадщини повинні ретельно плануватися і виконуватися: метою є показ об'єкту відвідувачам як найкращим способом, з використанням інтерпретації, але за обов'язкової умови збереження об'єкту.

Висновок.

Отже, з одного боку – зелений туризм сьогодні – це надання послуг для відпочинку туристів у сільській місцевості, пов'язаного з їх перебуванням у будинку сільського господаря й використанням ресурсів місцевості, з іншого – дієвий інструмент стабільного соціально-економічного розвитку села (8).

Подальші дослідження будуть направлені на виявлення шляхів формування об'єктів сфери зеленого туризму у Південному регіоні та тенденції еволюційного розвитку на основі аналізу їх особливостей та розробці рекомендацій для удосконалення об'єктів задля перспективного розвитку зеленого туризму України.

ДИЗАЙН АРХИТЕКТУРНОЙ СРЕДЫ

ЛІТЕРАТУРА

1. «Туризм ХХІ століття». Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 2002.
 2. Хлопяк С. В. «Управління туристичною галуззю: стан та перспективи», Регіональні перспективи. – 2000. – № 2–3.
 3. Гловацька В. В. Сільський зелений туризм: сутність, функції, основи організації // Економіка АПК. – 2006. – № 10.
 4. Горішевський П. А., Васильєв В. П., Зінько Ю. В. "Сільський зелений туризм: організація надання послуг гостинності", Івано-Франківськ, 2003 р.
 5. Прокопа І. В. Матеріали наради-семінару "Аналіз розвитку та рекомендацій щодо вирішення проблемних питань сільського зеленого туризму України", Яремче, 2007 р.
 6. Литвиненко Н. У село на відпочинок // Сільські вісті. – 2008. – 13 черв.
 7. Про сільський зелений туризм. – Закон України. Проект від 12.04.2007 р. № 3467 // http://tourlib.net/zakon/pro_siltur.htm
 8. Філіпенко І. Зелене світло – „зеленим” садибам. (Сільський туризм допоможе боротися з бідністю на сели) // День. – 2008. – 10 квіт.
 9. Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні / Інф. // <http://www.greentour.com.ua/ukrainian/union/history>
 10. В. Кисунько, «В. Стасов: програма реалізму і естетизація середовища», «Декоративне мистецтво СРСР», № 1, 1984.
-

УДК 725.82.012.8

ПРИНЦИПИ ГАРМОНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО ПРОСТОРУ КЛУБНИХ БУДІВЕЛЬ РАДЯНСЬКОГО АРХІТЕКТУРНОГО АВАНГАРДУ

Єрешенко О. Г., аспірантка при кафедрі теорії, історії архітектури і синтезу мистецтв
Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури
Тел. (044) 570-27-27

Анотація. Статтю присвячено виявленню принципів гармонізації інтер'єру видовищної частини клубних будівель періоду 1920-х–1930-х рр., часу розквіту архітектурного авангарду.

Ключові слова: інтер'єр, монопростір, поліпростір, структурна гармонізація, художньо-декоративна гармонізація, клубна будівля, радянський архітектурний авангард.

Постановка проблеми. Особливості формування інтер'єру громадських та житлових будівель викликають стійкий інтерес у науковців. Не дивлячись на те, що існують ґрунтовні дослідження інтер'єрів громадських будівель, всі вони обмежуються певним регіоном, періодом, типом будівель. В часи розквіту радянського авангарду створено нові концепції формування інтер'єрного простору. На прикладах клубних будівель можна прослідити витоки і втілення цих концепцій та основних принципів композиційно-просторової організації внутрішнього простору.

Зв'язок з важливими практичними та науковими завданнями. Дане дослідження виконується у відповідності з тематикою наукової роботи кафедри теорії, історії архітектури і синтезу мистецтв НАОМА. Практичні питання розроблялися згідно науково-дослідницької роботи кафедри дизайну архітектурного середовища та містобудування Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка.